

ZESTAW 2.

Adam Mickiewicz

Dziady część II (fragmenty)

GUŚLARZ

Patrzcie, ach, patrzcie do góry,
Cóż tam pod sklepieniem świeci?
Oto złocistymi pióry
Trzepioce się dwoje dzieci.
Jak listek z listkiem w powiewie,
Kręcą się pod cerkwi wierzchołkiem;
Jak gołąbek z gołąbkim na drzewie,
Tak aniołek igra z aniołkiem.

GUŚLARZ I STARZEC

Jak listek z listkiem w powiewie,
Kręcą się pod cerkwi wierzchołkiem;
Jak gołąbek z gołąbkim na drzewie,
Tak aniołek igra z aniołkiem.

ANIOLEK

do jednej z wieśniaczek

Do mamy lecim, do mamy.
Cóż to, mamo, nie znasz Józia?
Ja to Józio, ja ten samy,
A to siostra moja Rózia.
My teraz w raju latamy,
Tam nam lepiej niż u mamy.
Patrz, jakie główki w promieniu,
Ubiór z jutrzeńki¹ światełka,
A na oboim ramieniu²
Jak u motylków skrzydełka:
W raju wszystkiego dostatek,
Co dzień to inna zabawka:

Gdzie stąpim³, wypływa trawka,
Gdzie dotknem, rozkwita kwiatek.
Lecz choć wszystkiego dostatek,
Dręczy nas nuda i trwoga.
Ach, mamó, dla twoich dziełek
Zamknięta do nieba droga!

CHÓR

Lecz choć wszystkiego dostatek,
Dręczy ich nuda i trwoga,
Ach, mamó, dla twoich dziełek
Zamknięta do nieba droga!

GUŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,
Żeby się dostać do nieba?
Czy prosisz o chwałę Boga,
Czyli o przysmaczek słodki,
Są tu pączki, ciasta, mleczko
I owoce, i jagódki.
Czego potrzebujesz, duszeczko,
Żeby się dostać do nieba?

ANIOLEK

Nic nam, nic nam nie potrzeba.
Zbytkiem słodczy na ziemi
Jesteśmy nieszczęśliwemi.
Ach, ja w mojem życiu całém
Nic gorzkiego nie doznałem.
Pieszczoty, łakotki, swawole,
A co zrobię, wszystko caca⁴.
Śpiewać, skakać, wybiec w pole,
Urwać kwiatków dla Rozalki,
Oto była moja praca,

A jej praca stroić lalki.
Przylatujemy na Dziady
Nie dla modłów i biesiady,
Niepotrzebna msza ofiarna;
Nie o pączki, mleczka, chrusty –
Prosim gorzycy dwa ziarna;
A ta usługa tak marna
Stanie za wszystkie odpusty⁵.
Bo słuchajcie i zważcie u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie doznał goryczy ni razu,
Ten nie dozna słodyczy w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie doznał goryczy ni razu,
Ten nie dozna słodyczy w niebie.

- ¹ *Jutrzenka* – zorza, zjawisko świetlne związane ze wschodem lub z zachodem słońca.
² *Na oboim ramieniu* – na ramionach u obojga.
³ *Stąpim* – stawiamy nogi.
⁴ *Caca* – dobrze, ładnie.
⁵ *Odpust* – darowanie kary za grzech w wyniku wypełnienia określonych warunków.

Źródło: Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, wolnelektury.pl [dostęp: 20.11.2019]

Zadanie 1.

Na podstawie przytoczonego fragmentu utworu Adama Mickiewicza wyjaśnij, dlaczego droga do nieba jest zamknięta dla duchów dzieci.

.....
.....

Zadanie 2.

Napisz, czego symbolem są dwa ziarna gorzycy, o które proszą duchy.

.....
.....

Zadanie 3.

Wyjaśnij, jaką rolę w przytoczonym fragmencie utworu Adama Mickiewicza odgrywa chór.

.....
.....
.....

Zadanie 4.

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Porównania: <i>Jak listek z listkiem w powiewie, / Kręcą się pod cerkwi wierzchołkiem; / Jak gołąbek z gołąbkim na drzewie, / Tak aniołek igra z aniołkiem</i> wskazują na delikatność opisywanych osób.	P	F
Guślarz, używając zdrobnień pod adresem Aniołka, nadaje swojej wypowiedzi ironiczny charakter.	P	F

Zadanie 5.

Na podstawie znajomości całego utworu *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza przypomnij, jaki los – według słów Guślarza – miał spotkać ducha Zosi.

.....
.....
.....

Zadanie 6.

Odwołując się do znajomości całego utworu *Dziady* cz. II Adama Mickiewicza, ułóż w punktach zasady, według których powinni żyć ludzie, aby po śmierci ich dusze zaznały spokoju. Nadaj kolejnym punktom jednolitą formę nakazów.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Zadanie 7.

Do jakiego rodzaju literackiego należą *Dziady cz. II* Adama Mickiewicza? Wymień cechę tego dzieła świadczącą o przynależności do wskazanego przez Ciebie rodzaju.

.....
.....

Zadanie 8.

Podaj przykłady dwóch innych lektur obowiązkowych, w których występuje motyw winy i kary. W tym celu uzupełnij tabelę.

Tytuł utworu	Bohater	Wina	Kara

Zadanie 9.

9.1. Wpisz podane wyrazy w odpowiednie miejsca tabeli, tak aby utworzyły rodzinę wyrazów.

1. *anielski*

2. *rozanielony*

3. *anioł*

Wyraz pochodny	Wyraz podstawowy	Wyraz pochodny

9.2. Przekształć podane zdanie tak, aby nie zmieniając jego sensu, zastąpić podkreślone sformułowanie odpowiednim wyrazem z utworzonej rodziny wyrazów.

Z wyrazu twarzą można było wyczytać, że czuje się szczęśliwy.

.....

Zadanie 10.

Wymień dwa podobieństwa między *Opowieścią wigilijną* a II cz. *Dziadów*. Weź pod uwagę świat przedstawiony tych utworów oraz ich problematykę.

.....
.....
.....

Zadanie 11.

Twoja klasa przygotowała inscenizację *Dziadów* cz. II, na którą chcecie zaprosić całą społeczność szkolną. O przedstawieniu będzie informował plakat, nad projektem którego pracujesz. Jakie dwa elementy graficzne nawiązujące do treści utworu Adama Mickiewicza umieścisz na plakacie? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....
.....
.....
.....
.....